

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. De consensu ex errore: &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

nium, quia ut esset expectandum usque ad mortem, ut videretur, an ille Romam adiret, necne, quod esset dicere, matrimonium esse adimplendum post mortem, quod nihil magis ridiculum esse posset.

3. Quoniam verò sic aliquis contrahere potest aliquando: *Te duco, modo Romam non adieris*, maxime est advertendum ejusmodi consensum non esse sub conditione, sed sub modo. Quare matrimonium est validum, quia est absolute contractum, & solum remanet obligatio coniugi Romam non adeundi, seu illum modum servandi, si turpis non est.

§. X. Monitio ad Parochos.

4. Actenus dicta de consensu conditionato in matrimonio locum hodie nullum habere debebunt, quia monendi sunt Parochi (quorum, & Testium assistentia est post Tridentinum necessaria ad validitatem matrimonii) ut nunquam ejusmodi conditionatos consensum admittant. Nam licet, si admitterent, matrimonium perficiendum foret per conditionis adventum, modo, in superioribus explicato, nihil enim circa rem hanc Tridentinum innovavit, nihilominus prudenter Parochi facient, si absolutum requirant consensum. Quod, si alicuius conditionis impletio ad matrimonium expectanda sit, ea expectetur, antequam illud per verba de presentia celebretur. Vile tamen fuit, prædictas conditiones explicare, tum, ut natura contractus matrimonii magis inspicereetur, tum quia illa locum sæpe habere possent in sponsalibus, in quibus non est opus præsentia Parochi, ut recte notat Sanchez l. 5. d. 1. n. 1.

CAPUT VI.

De Consensu Matrimonii coactio.

§. I. De Consensu dato ex Errore, & similibus. Remissivè.

1. Quid errorem, dolum, deceptionem, recole, quæ superius tract. 3. c. 2. §. 2. dicta sunt circa sponsalia, nam quia eadem hic sunt observanda, molestum esset illa repetere.

2. Præterea scito, nihil nos hic agere de consensu Matrimonii habito ex spe lucri, ex blanditiis, ex amore, &c. hæc enim sine dubio nihil obstant validitatem matrimonii, cum ea non faciant involuntarium, sed maxime voluntarium augeant. Lege Sanchez lib. 4. matr. d. 11.

§. II. De Consensu ex Metu.

1. Eminerit, ut supra explicuimus, metum alium esse gravem, alium levem, iustum, iniustum, incellum, vel ad extorquendum matrimonium; vel ad aliud; incellum item, vel ab extrinseca causa libera, vel ab intrinseca.

2. His in memoriam redactis, hic ea ex dictis L. 1. in Decal. cap. 2. §. 5. afferam, quæ magis pertinent ad materiam de matrimonio, quo ad meticulousum consensum, in quo versamur. Et quamvis multa de hoc argumento dicta sint supra tract. 3. de spons. c. 2. §. 2. aliqua tamen ex illis hic repetere, claritatis, & commoditatis gratiâ, non gravabor.

Metus gravis iniuste incellus, ad extorquendum Matrimonium.

3. Matrimonium hoc metu contractum est iure naturæ, ex mea sententia, nullum. Id dicto lib. in Decal. c. 2. §. 5. n. 22. satis probatum est ex eo capite, quod quicumque contractus, simili iniusto metu initus, non potest parere in alio ius iustitiæ: sic enim oriretur iustitia ab iniuria, scilicet ab Iniustitia, quod est impossibile. Est etiam ejusmodi matrimonium ab Ecclesia C. significavit, Pars III.

de eo, qui duxit in matrim. C. Requisivit, C. Gemma, de spons. annullatum, quod nemo negat.

4. Hinc sequitur etiam iuramentum, quo quis, vel matrimonium, vel sponsalia meticulousa firmet, esse nullum, & non obligare, ad ratificandam, nec indigere relaxatione, quia iuramentum sequitur naturam contractus, cui adhæret. Si ergo contractus dicti matrimonii nullum inducit obligationem, nec inducit iuramentum. In Aver. q. 4. secl. 6. V. asserendum citans Barb. Sanc. Dian. & alios.

Matrimonium ex metu levi iniusto, ad Matrimonium extorquendum incellus.

5. Probabile est, hoc matrimonium nullum esse in foro conscientie, idque potissimum, quia ei deest perfectus consensus, qui matrimonio, quod est ex natura sua dissolubile, necessarius est. At hoc multo est probabilius secundum Sanch. l. 4. d. 17. n. 2. De Lugo de Inst. d. 22. n. 141. & Pont. l. 4. c. 18. n. 2. validum in eodem foro conscientie esse, tum iure naturæ, tum positivo. Ratio potissima est, quia cum metus levis sit in potestate ineuntis matrimonium, ut, & alium contractum, facileque illum is depellere possit, si non depellit, liberè, & perfecte sine ulla coactione contrahit, & consequenter cum perfectissima libertate consentit.

6. Dixi (in foro conscientie) nam, ne detur ansa litibus, metui levi non datur actio in foro externo, ut omnes docent.

Matrimonium ex metu, sive levi, sive gravi, iuste incellus, ad Matrimonium.

7. Matrimonium ex hoc metu est validum. Ratio est quia radix, unde nullus sit, vel rescindi possit contractus, est iniuria, quæ fiat contrahenti: at nulla iniuria fit ei, cui sic causa metus datur, &c. ergo, &c. Quam enim tibi iniuriam irrogo, si dicam: *Nisi mihi hoc vendas, vel nisi Bertam duxeris, accusabo te iuste de homicidio à te patratum*; gratiam potius à te iniuro, quippe propono, te hoc remedio, malum punitionis tibi dabitur, posse non difficulter effugere. Ita Castropalaus tom. 1. n. 2. disp. 1. punct. 10. & Sanchez lib. 4. matr. d. 13. n. 3. & disp. 17. n. 2. Dices, at Matrimonium debet esse perfecte liberum, quæ libertas certe læditur per metum, etiam iuste incellus, ad extorquendum matrimonium.

8. Respondeo, non lædi iniuste, sed iuste; Matrimonium autem debet esse perfecte liberum libertate non læsa iniuste, non verò libertate quomodocunque perfecta. Sic à Castrop. l. c. d. 1. p. 10. n. 4. respondetur huic rationi.

9. Verum, quia alicui videri poterit rationi non placere per hanc responsonem esse satisfactum (Adde, & auctoritatem multorum asserentium, ejusmodi matrimonium nullum esse) non puto improbabile Bonac. de matr. q. 3. p. 8. a. n. 10. Coninch. d. 28. d. 1. n. 15. alique apud Castrop. l. c. n. 1. V. Secunda sent. aliorumque opinionem, qui discurrunt in sequentem modum. Ejusmodi metus gravis iustus aliquando inquitur ad alios fines, aliquando ad extorquendum matrimonium: habet, v. g. Caius ius accusandi Titium ob iniuriam sibi illatam per furtum mille aureorum, potest tunc Caius metum accusationis incutere Titio ad extorquendos mille aureos, dicens, *redde mihi aureos, secus, te accusabo*, at non potest dictum accusationis metum incutere ad extorquendum matrimonium, sic dicens, *Duc meam filiam, secus te accusabo*. Ratio est, inquit, quia hic metus iniuste incutitur ad hunc finem matrimonii, cum ipsius libertati repugnet. At verò ad finem extorquendi aureos iuste incutitur, quia ad eos recuperandos utitur Caius modo licito accusationis. Non indigemus autem hac distinctione in alio exemplo, quo iudex v. g. minetur carcerem Petro Stupratori Virginis, nisi illam ducat, vel dotet; tunc enim licitè, & iuste Iudex potest, immo debet carcerationis metum incutere ad finem extorquendi matrimonium, quia Stuprator tenetur ex se secundum leges illud celebrare.